

Το Ιατρικό Βήμα, ISSN: 1106-5249, επίσημη έκδοση του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου υπάγεται στην κατηγορία των περιοδικών με εθνική αναγνώριση, στα οποία οι δημοσιευμένες εργασίες των ιατρών αποτελούν κριτήριο συγκριτικής αξιολόγησης για την κατάληψη θέσης του κλάδου Ιατρών ΕΣΥ (απόφαση υπΥ αρ.12 της 194ης ολομέλειας/4-11-2004). Το Ιατρικό Βήμα έχει σαν στόχο τόσο την καταγραφή της επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας στην ιατρική επιστήμη, όσο και την προώθηση των εννόμων συμφερόντων του κλάδου. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού δέχεται προς δημοσίευση:

1. Ιατρικά θέματα: Ανασκοπήσεις με τη μορφή ολοκληρωμένων αναλύσεων, ερευνητικές εργασίες με τη μορφή κλινικής μελέτης και δοκιμής ή μη πειραματικής έρευνας προοπτικού ή αναδρομικού τύπου, που πραγματοποιήθηκε με βάση ερευνητικό πρωτόκολλο, ενδιαφέρουσες περιπτώσεις που αναφέρονται σε νέα ή πολύ σπάνια νοσήματα και σύνδρομα, σπάνιες εκδηλώσεις μιας συνήθους νόσου, νέα διαγνωστικά κριτήρια ή νέα θεραπευτική μέθοδος, με τεκμηριωμένο αποτέλεσμα, εργασίες παρουσιάσεως διαγνωστικών τεχνικών. Ο συγγραφέας είναι υπεύθυνος για το περιεχόμενο της εργασίας του, καθώς και για την εγκυρότητα και τα δικαιώματα των χρησιμοποιούμενων πηγών.

2. Άρθρα ανασκόπησης διεθνούς ιατρικού τύπου: Μετάφραση abstracts πρόσφατα δημοσιευμένων σε έγκριτα έντυπα του διεθνούς ιατρικού τύπου.

3. Θέματα πολιτικής της Υγείας: Άρθρα με επικέντρωση σε πολιτικά και οργανωτικά ζητήματα που αφορούν στον υγειονομικό χώρο. Τονίζεται ότι η Συντακτική Επιτροπή ουδέμια ευθύνη φέρει για τις απόψεις που διατυπώνονται, καθώς αποτελούν προσωπικές απόψεις του συγγραφέα.

4. Ειδικά άρθρα: Άρθρα ειδικού περιεχομένου, τα οποία δεν κατατάσσονται σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες. Υπενθυμίζεται και πάλι ότι οι απόψεις που διατυπώνονται αποτελούν προσωπικές απόψεις του συγγραφέα.

5. Συνέδρια που έγιναν: Σύντομες παρουσιάσεις των θεμάτων που προσεγγίστηκαν κατά τη διάρκεια συνεδρίων, σεμιναρίων, επιστημονικών ημερίδων κ.λπ. που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα.

6. Προσεχή Συνέδρια: Ανακοινώσεις προσεχών συνεδρίων στον ελληνικό χώρο.

7. Τέχνη και Ιατρική: Άρθρα που διασυνδέουν την Ιατρική Επιστήμη με τον Καλλιτεχνικό Χώρο, ανακοινώσεις καλλιτεχνικών δρώντων εκ μέρους ιατρών καλλιτεχνών, παρουσίαση σύντομων βιογραφικών ιατρών καλλιτεχνών κ.ά.

Το Ιατρικό Βήμα, όσον αφορά στον τρόπο γραφής των κειμένων που υποβάλλονται προς δημοσίευση, ακολουθεί τις υποδείξεις των τελευταίων οδηγιών της Διεθνούς Επιτροπής Συντακτών Ιατρικών Περιοδικών (International Committee of Medical Editors – ICMJE) για τα χειρόγραφα που

υποβάλλονται για δημοσίευση σε βιοϊατρικά περιοδικά (Uniform Requirements for Manuscripts – URM- Submitted to Biomedical Journals), με την αναθεώρηση του Νοεμβρίου του 2003 (www.icmje.org). Σκοπός είναι η διασφάλιση της ομοιομορφίας τόσο μέσα στο ίδιο το περιοδικό όσο και σε σχέση με τα υπόλοιπα βιοϊατρικά περιοδικά. Τα άρθρα θα κρίνονται για δημοσίευση με την προϋπόθεση ότι τα αποτελέσματα και το ίδιο το κείμενο δεν έχουν δημοσιευθεί ή δεν έχουν υποβληθεί για δημοσίευση σε άλλο περιοδικό. Ωστόσο, γίνεται δεκτά προς κρίση τα ολοκληρωμένα αποτελέσματα εργασιών που έχουν δημοσιευθεί σαν πρόδρομες ανακοινώσεις.

Κατά την υποβολή της εργασίας, ο συγγραφέας δηλώνει αν πρόκειται για πρώτη δημοσίευση, αν η εργασία έχει υποβληθεί για δημοσίευση σε άλλο περιοδικό ή αν έχει κατά οποιονδήποτε τρόπο δημοσιευθεί, μερικά ή ολικά. Στην τελευταία περίπτωση συνοποβάλλονται αντίγραφα του υλικού αυτού για να εκτιμηθεί η δυνατότητα δημοσίευσής του νέου άρθρου.

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ

Κάθε συγγραφέας πρέπει να έχει συμμετάσχει ουσιαστικά στην εργασία, ώστε να μπορεί να αναλάβει την ευθύνη του περιεχομένου της. Η συγγραφική ιδιότητα πληροί τρεις όρους: (α) σύλληψη της ιδέας, σχεδιασμός της μελέτης και ανάλυση των δεδομένων, (β) συγγραφή ή υπεύθυνη διόρθωση του κειμένου και (γ) έγκριση του προς δημοσίευση κειμένου. Όσοι απλά συνεισφέρουν στην έρευνα αναφέρονται στις ευχαριστίες. Το περιοδικό διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει αιτιολόγηση της συγγραφικής ιδιότητας. Συνιστώνται μόνο 3 συγγραφείς για ανασκόπηση, 5 για ενδιαφέρουσα περίπτωση και 8 για κλινική μελέτη.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

Η γλωσσική ομοιομορφία των άρθρων είναι επιβεβλημένη και θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια να είναι γραμμένα στη δημοτική και στο μονοτονικό σύστημα. Τα άρθρα που υποβάλλονται πρέπει να είναι δακτυλογραφημένα με διπλό διάστημα, σε λευκό χαρτί μεγέθους 210X295 mm (ISO A4), από τη μία πλευρά των σελίδων και με περιθώρια τουλάχιστον 3 cm από κάθε πλευρά. Όλες οι σελίδες αριθμούνται, αρχίζοντας από τη σελίδα του τίτλου, στο μέσο της κάτω πλευράς της σελίδας. Τα εξής μέρη του άρθρου οφείλουν να αρχίζουν σε ιδιαίτερη σελίδα:

- η σελίδα του τίτλου
- η περίληψη και οι λέξεις-κλειδιά
- το κυρίως κείμενο
- οι τυχόν ευχαριστίες
- η αγγλική περίληψη
- ο βιβλιογραφικός κατάλογος
- οι πίνακες
- οι υπότιτλοι των εικόνων

ΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Οι ανασκοπήσεις δεν πρέπει να ξεπερνούν τις 30 δακτυλογραφημένες σελίδες. Οι ερευνητικές εργασίες πρέπει να μην υπερβαίνουν τις 20 σελίδες. Οι ενδιαφέρουσες περιπτώσεις και οι διαγνωστικές τεχνικές δεν πρέπει να ξεπερνούν τις 6 σελίδες. Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται το σύνολο των σελίδων του άρθρου και όχι μόνο το κυρίως κείμενο. Η Συντακτική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης της εργασίας σε περισσότερα από 1 μέρη, εάν οι συνθήκες το απαιτήσουν.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

Στην πρώτη σελίδα αναγράφεται: (α) ο τίτλος του άρθρου, που πρέπει να είναι σαφής, σύντομος (μέχρι 10 λέξεις) και περιεκτικός, χωρίς συντομογραφίες, (β) τα ονόματα των συγγραφέων, στην ονομαστική, (γ) η ιδιότητα του κάθε συγγραφέα καθώς και το επιστημονικό κέντρο, ίδρυμα, κλινική ή εργαστήριο από το οποίο προέρχεται η εργασία, (δ) το όνομα, η διεύθυνση και το τηλέφωνο ενός από τους συγγραφείς για επικοινωνία με τη σύνταξη, (ε) ενδεχόμενες πηγές που ενίσχυσαν οικονομικά και βοήθησαν στην πραγματοποίηση της εργασίας και (στ) αν υπάρχουν μέλη της ερευνητικής ομάδας που διαφωνούν σε βασικά σημεία της εργασίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

Η δεύτερη σελίδα περιέχει την περίληψη στην ελληνική γλώσσα. Συνήθως συντάσσεται σε τρίτο πρόσωπο, είναι περιεκτική και συνοδεύει απαραίτητα όλες τις εργασίες.

Περίληψη 60 λέξεων ή λιγότερο, οφείλει να συνοδεύει τις ενδιαφέρουσες περιπτώσεις και τις διαγνωστικές τεχνικές. Περίληψη 200 λέξεων ή λιγότερο οφείλει να συνοδεύει τα υπόλοιπα άρθρα. Στις ερευνητικές εργασίες η περίληψη διαιρείται σε τέσσερις παραγράφους:

Σκοπός: Αναφέρεται σύντομα η υπόθεση που δοκιμάζεται και το δίλημμα που επιλύεται.

Υλικό-Μέθοδος: Σύντομα και με σαφήνεια περιγράφεται, τι υλικό και μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν και πώς αυτές αναλύθηκαν.

Αποτελέσματα: Περιλαμβάνει τα ευρήματα της μελέτης.

Συμπεράσματα: Περιγράφονται με μία ή δύο προτάσεις τα συμπεράσματα που απορρέουν λογικά από τα ευρήματα της μελέτης.

ΤΟ ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κάθε εργασία, ανάλογα με το σκοπό της, ανήκει σε ορισμένο τύπο άρθρου. Η δομή του κυρίως κειμένου εξαρτάται από τον τύπο του άρθρου. Οι ερευνητικές εργασίες συνήθως αποτελούνται από τις ακόλουθες επιμέρους ενότητες:

Εισαγωγή: Η εισαγωγή απαντά στο γιατί πραγματοποιήθηκε η εργασία. Γράφεται σε ενεστώτα χρόνο.

Υλικό και μέθοδος: Στη μεθοδολογία περιγράφεται το ερευνητικό πρωτόκολλο, οι τεχνικές που εφαρμόστηκαν και ο τρόπος επιλογής των ασθενών, εθελοντών ή οποιουδήποτε άλλου υλικού, έμψυχου ή μη, που χρησιμοποιήθηκε. Γνωστές μεθοδολογίες, συμπεριλαμβανομένων και των στατιστικών μεθόδων, τεκμηριώνονται βιβλιογραφικά.

Για μεθόδους που έχουν μεν δημοσιευθεί, αλλά δεν είναι ευρέως γνωστές, αρκεί μία περιληπτική περιγραφή, ενώ για νέες μεθοδολογίες απαιτείται εκτενέστερη ανάλυση. Αν πρόκειται για έρευνες που αφορούν σε ανθρώπους, είναι απαραίτητο να περιγραφούν τα μέτρα που πάρθηκαν ώστε η εργασία να είναι αδιάβλητη δεοντολογικά, σύμφωνα με τη Διακήρυξη του Ελσίνκι και τη νομοθεσία του κράτους.

Αποτελέσματα: Αναλύονται τα ευρήματα της μελέτης. Παρουσιάζονται σε παρελθόντα χρόνο, με λογική σειρά και μπορούν να δίδονται με πίνακες, σχεδιαγράμματα ή αναλυτικά στο κείμενο. Τα στοιχεία των πινάκων δεν πρέπει να επαναλαμβάνονται στο κείμενο.

Στατιστικές εκτιμήσεις πρέπει να συνοδεύονται από αναφορές στη στατιστική μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε. Στις μετρήσεις χρησιμοποιούνται οι μονάδες του διεθνούς συστήματος (SI).

Συζήτηση: Περιγράφονται τα τελικά συμπεράσματα και οι προοπτικές που διανοίγονται με τα αποτελέσματα της μελέτης. Δεν επαναλαμβάνονται τα όσα έχουν ήδη αναφερθεί στην εισαγωγή, ενώ μπορεί να γίνει σύγκριση με τα αποτελέσματα άλλων ομοειδών εργασιών.

Η αγγλική περίληψη

Η αγγλική περίληψη (summary) γράφεται σε χωριστή σελίδα. Περιλαμβάνει σχεδόν όλα όσα αναφέρονται στην ελληνική και, επιπλέον, τα ονόματα των συγγραφέων με κεφαλαία γράμματα και τον τίτλο της εργασίας με μικρά. Συνοδεύει απαραίτητα όλες τις εργασίες.

Βιβλιογραφία

α) Οι βιβλιογραφικές παραπομπές του κειμένου αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς, κατ' αύξοντα αριθμό, ανάλογα με τη σειρά εμφανίσεως. Στο βιβλιογραφικό κατάλογο υπάρχουν μόνο οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται στο κείμενο. Πριν από κάθε παραπομπή στον κατάλογο προηγείται ο αντίστοιχος αριθμός του κειμένου.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται στους πίνακες ή στους τίτλους των εικόνων αριθμούνται με παρόμοιο τρόπο. Παρατίθενται λεπτομερώς αμέσως μετά τη λήψη του τίτλου και όχι στον τελικό κατάλογο.

Σε περίπτωση αναφοράς ονομάτων συγγραφέων στο κείμενο, εφόσον είναι ξένοι, μετά το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα ακολουθεί η συντομογραφία "et al", ενώ για τους Έλληνες «και συν.».

Εφόσον οι συγγραφείς είναι δύο, μεταξύ των επωνύμων τοποθετείται ο σύνδεσμος "&".

β) Στο βιβλιογραφικό κατάλογο αναφέρονται το επώνυμο και τα αρχικά του ονόματος όλων των συγγραφέων, εφόσον οι συγγραφείς δεν είναι περισσότεροι από έξι (όταν είναι περισσότεροι αναφέρονται οι τρεις πρώτοι και ακολουθεί η ένδειξη "et al"). Ακολουθεί ο τίτλος του άρθρου, η συντομογραφία του ονόματος του περιοδικού, το έτος, ο τόμος, η πρώτη και η τελευταία σελίδα της δημοσίευσης. Οι συντμήσεις των τίτλων των περιοδικών περιέχονται στην ετήσια έκδοση της National Library of Medicine των ΗΠΑ, "List of Journals Indexed in Index medicus". Όταν πρόκειται για βιβλία και μονογραφίες, μετά τον τίτλο ακολουθούν η πόλη, ο εκδοτικός οίκος, το έτος εκδόσεως και οι σελίδες.

Άρθρα που δεν έχουν ακόμη δημοσιευθεί, αλλά έχουν γίνει δεκτά για δημοσίευση μπορούν να χρησιμοποιηθούν βιβλιογραφικά. Στις περιπτώσεις αυτές, μετά την παράθεση του τίτλου του περιοδικού, σημειώνεται η ένδειξη "υπό δημοσίευση".

Αντίθετα, η αναφορά σε προσωπικές επικοινωνίες, περιλήψεις (abstracts) και αδημοσίευτες παρατηρήσεις πρέπει να αποφεύγονται. Ακολουθούν μερικά παραδείγματα ορθού τρόπου γραφής των βιβλιογραφικών αναφορών σε:

ΑΡΘΡΟ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

- Hull R, Hirsh J, Sackett DL, et al. Clinical validity of a negative venogram in patients with clinically suspected venous thrombosis. *Circulation* 1981; 64:622-625.

ΒΙΒΛΙΟ

- Kadir S. *Diagnostic Angiography*. Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1986; 551-554.

Αναφορά σε κεφάλαιο βιβλίου

- Morris TW. Intravascular contrast media and their properties. In: Scukas J, ed. *Radiographic Contrast Agents*. Rockville, Maryland: Aspen Publishers, Inc. 1989; 119-138.

Ο αριθμός των παραπομπών στα άρθρα ανασκόπησης δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 120, στις ερευνητικές εργασίες τις 35, ενώ στις ενδιαφέρουσες περιπτώσεις και διαγνωστικές τεχνικές τις 10.

ΠΙΝΑΚΕΣ

Οι πίνακες δακτυλογραφούνται με διπλό διάστημα, σε χωριστή σελίδα. Αριθμούνται με τη σειρά που εμφανίζονται στο κείμενο, με αραβικούς αριθμούς. Ο τίτλος τους πρέπει να είναι σύντομος και περιεκτικός. Κάθε στήλη φέρει τη δική της σύντομη επικεφαλίδα. Οι εξηγήσεις των συντμήσεων, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών συμβόλων, καθώς και οι λοιπές διευκρινίσεις παρατίθενται υπό μορφή υποσημειώσεων.

Εικόνες

Σαν εικόνες χαρακτηρίζονται τα σχήματα, τα διαγράμματα, τα ιστογράμματα και οι φωτογραφίες. Υποβάλλεται μόνο ο τελείως απαραίτητος αριθμός εικόνων. Οι τίτλοι τους δακτυλογραφούνται με διπλό διάστημα, σε χωριστή σελίδα. Αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς, ανάλογα με τη σειρά που εμφανίζονται στο κείμενο. Οι υποβαλλόμενες εικόνες θα πρέπει να είναι άριστης ποιότητας, ενώ στο πίσω μέρος τους θα πρέπει να σημειώνεται με μολύβι ο αριθμός της εικόνας και το όνομα του πρώτου συγγραφέα, καθώς και ένα βέλος που να δείχνει το επάνω μέρος της εικόνας. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να φαίνονται τα ονόματα των ασθενών και εφόσον χρησιμοποιηθούν φωτογραφίες τους, δεν πρέπει να αναγνωρίζεται το πρόσωπο τους. Στην αντίθετη περίπτωση, επιβάλλεται έγγραφη συγκατάθεση του ασθενούς, για τη δημοσίευση της φωτογραφίας.

Υποβολή αρθρογραφίας

Το δακτυλογραφημένο κείμενο (σε ηλεκτρονική μορφή, δισκέτα ή CD ROM), οι πίνακες και οι εικόνες που το συνοδεύουν αποστέλλονται σε ΔΥΟ πλήρη αντίγραφα, σε φάκελο από χοντρό χαρτί, εσωκλειστά μέσα σε σκληρό χαρτόνι για να μη διπλωθούν. Οι φωτογραφίες και οι διαφάνειες τοποθετούνται σε χωριστό μικρότερο σκληρό φάκελο. Τα χειρόγραφα θα πρέπει να απευθύνονται στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο στη διεύθυνση:

Πλουτάρχου 3 Αθήνα, 106 75

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 7258660,

Fax: 210 7258663, E-mail: pismember.gr

με την επισήμανση: Για το περιοδικό «Ιατρικό Βήμα» συνοδευόμενα από επιστολή υπογεγραμμένη από όλους τους συγγραφείς, που περιλαμβάνει δήλωση ότι τα χειρόγραφα έχουν μελετηθεί και εγκριθεί από τους υπογράφοντες, καθώς και από γραπτή άδεια δημοσίευσης τυχόν ήδη δημοσιευμένου υλικού. Τα χειρόγραφα που υποβάλλονται δεν επιστρέφονται.

Η σειρά υποβολής καθορίζει την προτεραιότητα δημοσίευσης ανάμεσα σε ομοειδείς εργασίες. Κάθε εργασία κρίνεται ανεξάρτητα από δύο κριτές, ειδικούς στο πεδίο του οποίου άπτεται, που προτείνουν την αποδοχή (με ή χωρίς τροποποιήσεις) ή την απόρριψή της.

Οι συγγραφείς είναι υποχρεωμένοι εφόσον τους ζητηθεί, σε διόρθωση των τυπογραφικών δοκιμών, κατά την οποία δεν επιτρέπονται προσθήκες, παρά μόνο διορθώσεις τυπογραφικών λαθών. Η δαπάνη των ανατύπων, η οποία καθορίζεται από το τυπογραφείο, βαρύνει τους συγγραφείς και παραγγέλλονται έγκαιρα απευθείας στον εκδότη.

Τα δημοσιευμένα άρθρα αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου. Δεν επιτρέπεται η αναδημοσίευσή τους χωρίς τη γραπτή άδεια του Διευθυντή Σύνταξης.